

Gausdals Tidende

26. årgang

Gausdal Historielag

nr 1 2013

2012

Historielaget holdt årsmøte i Østre Gausdal Prestegard 4. mars med 39 frammmøtte. Bjørn Kleiven leste dikt. Finn Lund har komponert melodier til noen av Bjørn Kleivens dikt i diktsamlinga "Fra vugge til grav". Disse ble fremført av Finn Lund på trekkspill og Ola Fjeldet med sang.

Ingvar Kalrud hadde frasagt seg gjenvalg etter mange år i styret og ble takket for sin innsats og overrakt blomster. Han ble erstattet med Sofie Ågot Aulstad. Det har vært 8 styremøter i perioden med 61 saker til behandling. Historielaget har nå 441 medlemmer.

Æresmedlem

Ivar B. Blekastad utnevnt til æresmedlem i Gausdal Historielag for sin store, uegennyttige innsats, spesielt i boknemnda, og med registrering av bøker til historielagets bibliotek.

Tidligere utnevnte æresmedlemmer er Marthe Stine Fyksen, Birgit Kraabøl, Arne Sand og Kjell Håkon Reistad.

Boknemnda

Det har ikke vært utgitt noen bøker i 2012, men det har vært stor aktivitet i boknemnda. Arbeidet med Gausdals - minner nr 15 er godt i gang, og boka blir lansert på Gausdalsdagen 2013.

En jubileumsbok om forfatteren Hans Aanrud skal komme til hans 150. fødselsdag den 3. september 2013. Vestre Gausdals videreføring av Kråbølsboka, "Garder og slekter i Gausdal", vil bli ferdig i 2013 og gis ut i 2014.

En bok om garder og slekter i Øygaardom og Svingvoll, med arbeidstittel "Kjosboka", er også godt på vei og kan bli ferdig i løpet av 2013.

Ivar B. Blekastad får utdelt bevis på æresmedlemskap av leder Ola Fyksen.

Skolemuseum

Innredningen til skolemuseum i Strømssalen i Prestgarden er kommet godt igang. Torgunn Holm Maurset leder dette arbeidet, og en åpning av museet vil skje i 2013.

Slektsgransking, kirkebøker og fotoregistrering.

Medlemsmøtene første mandag i måneden holdes i regi av Gunnar Rundtom som leder for slektsgranskinga. Tor Korsvold leder fotoregistrering. 163 bilder er skannet til Historielagets samling i 2012, i tillegg er 61 bilder fra turistvirksomheten på Bauker overført digitalt. Arbeidet med kirkebøkene fortsetter. Korrektur på 2 bøker fra 1700- tallet er kommet langt og det er håp om å få ferdige noen bøker i løpet av 2013. Det er fortsatt mange kirkebøker som ikke er registrert og andre kilder som tingbøker og skifter som burde vært registrert.

Intervju/videogruppe

Ivar Arne Nordrum og Ingeborg Olstad, (og styret), etterlyser flere interesserte i å gjennomføre intervju og filming .

Arkivarbeid

Historielagsarkivet i kjelleren i Østre Gausdal Prestegard får stadig tilsig av verdifullt stoff fra bygda. 11 personer har levert bøker og arkivmaterieill i 2012.

Utadrettet virksomhet

Historielaget har deltatt med boksalg og informasjon på Svatsumsdågan, 25-26. 8 og Gausdalsdagen den 1.9.

Boksalg

Historielaget har mange bøker for salg. Disse kan kjøpes på medlemsmøtene i Prestgarden første mandagen i måneden, og på forskjellige butikker i bygda. På butikkene blir de sist utgitte bøkene prioritert på grunn av begrenset hylleplass. Hjelp oss med å gjøre butikkpersonalet oppmerksom på at bøker mangler, slik at de kan varsle vår ansvarlige for bøkene om at det må suppleres!

Bøker kan også bestilles på www.gausdalthistorielag.no

Olaus Majorslien reiv kjeft med Ragna Jobakka: "Du e Ragna framma og Jo bak du" sa'n Olaus. "Men du e O framma og laus bak du" svårå ho Ragna.

”Minnes du” kveld

Fra "Gausdøl'n 12.des.":
"Stein Kråbøl har levd med musikk og lyd hele livet. I det siste har han skrevet noen viser på gausdøl som han framførte i Prestgarden denne kvelden. Med trygge grep på gitaren framførte han det han sjøl kalte "triste greier". Tilhørerne syntes nok ikke det var så trist og gav god applaus til Stein sin vise, både om seg sjøl og seinere om Vis-Knut. Han serverte også den kjente visa til Finn Kalvik "Finne ,meg sjæl" og spilte en briljant gitarsolo i Dylanlåten "Times are changing" i norsk oversettelse. Det var et trivelig møte med en for mange kjent gausdøl.

Stein Kraabøl og Inge Eidsvåg.
Foto: Gausdøl'n

Inge Eidsvåg holdt etterpå et kåseri om ung og gammel. Han sa at Jesus var den første ungdomsopprører som omgav seg med unge medarbeidere eller disipler. Eidsvåg dvelte også lenge ved den digitale tidsalder og kampen for å henge med i nye og uvante medier"(Gausdøl'n)

Inge Eidsvåg gikk langt tilbake i historien for å underbygge sin påstand om at gjennomsnittsalderen for et menneske gjennom hele den historiske tiden vi kjenner til har vært ca 30 år. Gjennomsnittsalderen har økt, det har aldri vært så mange gamle folk i verden, forholdet mellom antall unge og eldre har jevnet seg ut.

Det ble en trivelig kveld, med vel 60 frammøtte, der vi også fikk tid til kaffe og vårt tradisjonelle åresalg. Åresalget ble ledet av Magne Grosberghaugen.

Ulsrud Gardsmuseum 2012

Gausdal kommunes kulturforum, ei gruppe fra DNB Gausdal/Øyer samt ei gruppe fra Gjøvik Historielag, avd. Biri, gjesta museet denne sommeren. Tradisjonen tro, var 10. klasse Gausdal Ungdomsskole på plass ved avslutningen av skoleåret. Aanruds barnebarn besøkte for første gang

Anne Kleiven leser Aanrud i Ulsrud. Foto: Gausdal Historielags arkiv

Auggedalen med bl.a. markvandring mellom Ulsrud og Aanrud.

Åpent gardsmuseum ble lagt til St. Hans . Christine K. Stensgård og Kari Batt Rawden spilte og sang. Anne Kleiven leste Til fjells fra Sidsel Sidserk. Arrangementet avrundet med et glimt av 50-tallets NRK-produksjon Småfolk og Storfolk. Et 30-talls besøkende overvar arrangementet. Til Olsok ble Åpent museum gjentatt, der Bestefarkvartetten besørger det musikalske innslaget for 90 frammøtte.

En del møtevirksomhet i kjøkkenet på Ulsrud, førte Klaape Kulturformidling og Det Hemmelige Teater til gardsmuseet.

Vedlikehold/utbedring:

Brystpanel på hovedbygning og trapp til treskerom kom på plass ved hjelp av brødrene Staum, Stensrud og Hammershaug. Himling eldhus ble reparert, takrenne over trappa til treskerom montert . Diverse gravearbeid rundt hus og langs veg ble utført av Kalstrup. Planlegging av lagerbygg kom i gang. En byggekomité med Kjell Håkon Reistad som leder, er etablert. Knut Kvernflaten er hyret inn for beregninger og planlegging.

Tømmerhogst er utført og tre kyr har beita på sæterlykkja. Dugnadsarbeidet inne og ute har gått sin gang. Innendørs på kjøkkenet ble emaljert vedovn skifta ut med eldre svart støpejerns vedkomfyr.

Snikkerlaget i Ulsrud i arbeid. Foto: KH. Reistad

Hans Aanrud 150 år **1863 – 3. september – 2013**

Gjetergutten fra Auggedalen som ble en kjær internasjonal forfatter.

Gausdal vil i 2013 hedre den største forfatteren som bygda har fostret. Hans Aanrud var konfirmanten som reiste ut og gikk til topps i det litterære Norge, hans bøker ble lest i flere land.

Bagasjen hadde han i hodet. Han hadde med seg levende inntrykk av og stor kunnskap om folk og fe, dal og fjell. Han vokste opp med den gamle fortellerkunsten, språket hentet han fra grunnfjellet, dialekten fulgte ham hele veien. Ut fra dette sprang hans fortellinger som ble omfavnet av nordmennene under byggingen av nasjonal identitet ved forrige århundreskifte. Men han traff også noe allment og ble oversatt til flere språk. Han så menneskene, han så dyrene og naturen, han så det store i det små.

Hans Aanrud tok middelskolen og forberedende artium på Lillehammer, der han ble valgt til formann i elevsamfunnet.

I hovedstaden begynte han på universitetet.. Han ble litteratur- og teaterkritiker, i Bergen teaterdirektør. Hans første fortelling kom på trykk i 1888. Det ble over 100 av dem både for voksne og barn, alle kjenner *Sidsel Sidsærk*, *Sølve Solfeng* og *En odelsbonde*. Flere teaterstykker skrev han også. Hans Aanrud ble kjent som den korte fortellings mester, han var en pioner i utviklingen av norsk barnelitteratur.

Den norske forfatterforening valgte ham til formann 1910-13. Han ble utnevnt til ridder av 1. klasse av St. Olavs orden i 1911.

Hans Aanrud var bare sjelden i heimbygda etter artium. Karrieren startet i Kristiania, han bodde lenge på Eidsvoll og i Lyngdal, men døde i Oslo i 1953.

Gausdal vil feire sin egen dikter

Det er ikke mer enn et par år siden vi feiret landets dikterhøvdning Bjørnstjerne Bjørnson, som hadde sitt hjem i Gausdal i 35 år. Bygda har også andre diktere, innfødte og innflyttede, men Hans Aanrud er likevel mer enn noen ”vår egen”. Han er født og oppvokst her og det meste av hans diktning er uten tvil sprunget ut av det lokale. Det han skriver om, kjenner vi igjen, måten han forteller på, kjenner vi igjen og den underfundige humoren er vi med på. Hans Aanrud er vår, selv om han forlot bygda i konfirmasjonsalderen.

Helt fram til slutten av forrige århundre er bøkene hans kommet i nye opplag både hjemme og ute, likevel er han blitt litt borte i flommen av diktere og forfattere. Vi vil gjerne ta ham fram igjen og være stolte av det han har gitt oss. 150 år siden han så dagens lys i Auggedalen, er en gylden anledning.

Året 2013 vil derfor stå i Hans Aanruds tegn i Gausdal.

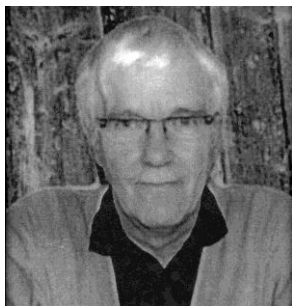
Gausdal Historielag har tatt initiativet. Engasjerte krefter fra flere miljøer og kommunen er med. Jubileumskomiteen består av leder Birgit Kraabøl, Ivar B. Blekastad, Trond Klaape-Aasdal, Anne Kleiven, Geir Haugsbakk, Hans- Jørgen Wallin Weihe, Arne Juel Vangen, Jon Sylte, Kjellfrid Flækken.

Fra programmet for Aanrudåret 2013

	Hans Aanrud 150 år. CD med fem noveller lest av <i>Anne Kleiven</i> i salg i enkelte butikker i Gausdal.
	Hjemmeside: www.aanrud.no
22. og 23. mars	Kulturskolen i Gausdal med danseforestilling viet Hans Aanrud v/ <i>Belinda Braza</i> . Gausdal Arena
29. mai	Aanrud-seminar som del av Norsk Litteraturfestival. Det blir seminar i Gausdal Arena, guida tur i Auggedalen, dramatisering av Aanrud-materiale på Det hemmelige teater og Aanrud-buffet i Kulturstua i Ro.
2. juni	Familiedag på Maihaugen med Aanrudinnslag . Norsk Litteraturfestival.

Juni	I Hans Aanruds rike. Råk i dalen og på fjellet med tilknytning til Hans Aanruds diktning er merket og klare for sommeren. Topptrimmen, Gausdal Fjellstyre.
1. september	Aanrudmarsjen Astridbekken - Klininggrautsteinen –Hærfjell.
3.september	Hans Aanrud fyller 150 år. Det flagges! Bok om Hans Aanrud lanseres. Festforestilling i Frydenlund Teater på Hans Aanruds fødselsdag. Middag i Kulturstua i Ro.
6. september	Vi feirer Hans Aanrud på Ulsrud gardsmuseum, nabogarden til Ånrud i Auggedalen. Avduking av minnestein. ”...men du digtet litt om livet...” Et møte med gausdals-dikteren i ord og toner ved Trond Klaape-Aasdal og Inge Gjevre.
8. september	Markvandring i Hans Aanruds grannelag, Bergemellom - Ulsrud – Ånrud – skolestua og retur. Aanrudmesse om kvelden i Vestre Gausdal kirke
Medio november	Aanrudkveld i Kulturhuset m/ Trond Klaape-Aasdal og Inge Gjevre: ”...men du digtet litt om livet...”. Jubileumsutvalget.

Vi vil løfte Hans Aanrud fram igjen!

Tidligere leder og mangeårig nestleder og styremedlem i Gausdal Historielag, Alf Sanden, gikk bort 9. januar 2012. Vi lyser fred over Alfs minne!

TILLITSVALGTE

Leder
Ola Fykse
Nestleder
Eva Aamodt
Kasserer
Morten Kleiven
Sekretær
Svein Fykse
Styremedlemmer
Tor Kristian Nordvang
Ivar Wold
Sofie Ågot Aulstad
Leder i boknemnda
Ivar B. Blekastad
Boksalgsansvarlig
Ivar Wold
salg@gausdalhistorielag.no
Leder for fotoregristrering
Tor Korsvold
Leder for slektsgranskning
Gunnar Rundtom
Arkivansvar
Kjell Håkon Reistad
Ansvar småbr.lagshistorie
Per Audun Øvstehage
Ansvar Slekter/garder 2
Arne Halvorsen
Koordinator Ulsrudutvalg
Birgit Kraabøl
Leder Skolemuseum
Torgunn Holm Maurset

Hjemmeside:

www.gausdalhistorielag.no

E-post:

post@gausdalhistorielag.no

Postadresse:

Gausdal Historielag
Postboks 1
2649 Ø. Gausdal

Bankkontonr:

2003 20 08276

Medlemskontingent:

100 kr.

Årsmøte

Gausdal Historielag har årsmøte Ø. G. Prestegard søndag 10. mars kl 1900. Saker kan fremmes for årsmøtet av alle medlemmer. Saker fremmes skriftlig og sendes styrets leder innen 26. februar 2013. Kulturelt innslag på årsmøtet vil bli filmvisning. Styret

Medlemsregister

Vi trenger et oppdatert medlemsregister. Vær vennlig å skrive på navn i øverste venstre hjørne ved bruk av brevgiro. I 2012 ble det sendt ut purring til over 60 medlemmer som hadde betalt, men som ikke hadde skrevet på navn.

Medlemsmøter

Slektsgranskings- og fotomøter finner sted i våre lokaler i Prestegarden hver første mandag i måneden. I år står vi igjen med den 4. mars – 8. april - 6. mai - 3. juni - 7. oktober - 4. november - 2. desember. Vel møtt!

Vi har samtidig bøker til salgs, historielagets utgivelser, lokalproduserte bøker, Sigstads hilsningskort med motiver fra Gausdal, kartblad samt CD'er med slektsopplysninger. Mange bøker til nedsatt pris!

Levering av materiale til historielagets arkiv.

For å sikre forskriftsmessig avlevering og registrering anbefaler vi våre månedlige medlemsmøter eller direkte kontakt med arkivansvarlig, tlf. 90066640.

Gausdal Historielag vil takke for all støtte i 2012

Gausdal Historielag takker for minnegaven som ble gitt etter Sigurd Nordliens begravelse.